

LBRIS

We know
books

JULES VERNE

**INVAZIA
MĂRII**

Tehnoredactare: Stejărel Decu-Jerep

ISBN: 978-630-6500-77-2

Capitolul 1 OAZA GABČS

- Ce știi?
- Ce-am auzit în port...
- Se vorbea despre nava care umblă după... Care o să-l ducă pe Hadjar?
- Da... În Tunis, unde va fi judecat.
- Și condamnat?
- Condamnat.
- Allah n-o să îngăduie una ca asta, Sohar!... Nu, n-o să îngăduie...!

– Tăcere! Zise deodată Sohar, ciulindu-și urechile ca și cum ar fi auzit un zgomot de pași pe nisip.

Fără să se ridice, se târî spre intrarea micii moschei părăsite unde avea loc această discuție. Mai era încă ziuă, însă soarele urma să dispară curând după dunele ce mărginesc în această parte litoralul Sirtei Mici. La începutul lui martie, amurgul nu ține mult la paralela treizeci și patru de grade din emisfera nordică. Astrul strălucitor nu se apropie aici de orizont printr-o coborâre oblică; pare să cadă vertical, precum un corp supus legilor gravitației.

Sohar se opri, apoi făcu câțiva pași dincolo de pragul calcinat de fierbințeala razelor solare. Privirea sa parcurse într-o clipă șesul dimprejur.

Spre nord, coroanele înverzite ale unei oaze, conturându-se la un kilometru și jumătate distanță. La sud, nesfârșitele întinderi de plajă gălbuie, tivite cu spumă de marea în creștere. La vest, o îngrămădire de dune, profilată pe cer. La est, o bună porțiune din acea mare care formează golful Gabčs și scaldă țărnul tunisian, curbându-se înspre ținuturile Tripolitaniei.

Briza ușoară a vestului, după ce înprospătase aerul zilei, căzuse odată cu lăsarea serii. Nici un zgomot nu ajunsese la urechea lui Sohar. I se păruse că aude pe cineva umblând în jurul aceluia cub de zidărie veche și albă, străjuit de un palmier bătrân, dar recunoscuse că se înșelase. Nimeni, nici dinspre dune, nici dinspre plajă. Înconjură micul monument. Pustiu, și nici o urmă de pași pe nisip în afara celor lăsate de el și de mama lui în fața intrării în moschee.

Trecu abia un minut de la ieșirea lui Sohar și Djemma apăru în prag, neliniștită că nu-și vedea fiul întorcându-se. Acesta, care tocmai se ivea de după colțul clădirii, o liniști printr-un gest.

Djemma era o africană de neam tuareg, trecută de șaizeci de ani, înaltă, puternică, dreaptă în talie, plină de energie. Ochii albaștri, ca ai tuturor femeilor din rasa ei, aveau o privire în care ardoarea se întâlnea la fel de intens cu mândria. Albă la piele, ea părea galbenă din cauza ocrului ce-i acoperea fruntea și obraji. Era îmbrăcată într-o țesătură de culoare închisă, un burnuz¹ larg din lâna furnizată cu atâta abundență de turmele din Hammâma, care trăiesc pe lângă mlaștinile uscate sau șoturile² Tunisiei inferioare. O glugă îi acoperea capul cu păr bogat, abia încărunțit.

Djemma rămase în locul acela, nemișcată, până ce fiul ei ajunsese lângă ea. El nu descoperise nimic suspect în împrejurimi, iar liniștea nu era tulburată decât de cântecul tânguitor al păsării bu-habibi, vrabia din Djerid; mai multe perechi zburau în direcția dunelor.

Djemma și Sohar se întoarseră în moschee, așteptând ca noaptea să le îngăduie să ajungă la Gabčs fără a fi văzuți.

Conversația continuă astfel:

— Nava a ieșit din Goulette?

— Da, mamă, iar azi-dimineață trecea de capul Bon... Cruciașătorul Chanzy...

— O să ajungă în noaptea asta?

1. Manta de lâna cu glugă, purtată de arabi (n.tr.)

2. Șot - lac sărat din zonele de semideșert, care seacă în perioadele secetoase (n.tr.)

— În noaptea asta... Numai dacă nu face escală la Sfax... Dar e mai mult ca sigur că va ancora nu departe de Gabčs, unde fiul tău și fratele meu îi va fi predat...

— Hadjar!... Hadjar!... Murmură bătrâna mamă. Și, tremurând toată de mânie și de durere, strigă:

— Fiul meu... Fiul meu! Ghiaurii au să-lucidă, nu-l voi mai vedea... Iar el, el n-o să-i mai poată îndemna pe tuaregi la războiul sfânt!... Nu... Nu! Allah n-o să îngăduie asta.

Apoi, ca și cum criza i-ar fi sleit puterile, Djemma căzu în genunchi într-un ungher al strâmtei încăperi și rămase tăcută.

Sohar se postă din nou în prag, rezemat cu coatele de cadrul ușii, țepăn de parcă ar fi fost de piatră, ca una dintre statuile ce împodobesc uneori intrarea în moschei. Nici un zgomot neliniștitor nu-l smulse din imobilitate. Umbrele dunelor se alungeau încet-încet spre est, pe măsură ce soarele cobora la orizont în partea opusă. La răsărit de Sirta Mică apăreau primele constelații. Felia subțire a discului lunar aflat la începutul primului său pătrar aluneca dincolo de cețurile îndepărtate ale apusului. Se pregătea o noapte calmă și întunecoasă; stelele erau gata să se ascundă sub o perdea de aburi ușori.

Puțin după ora șapte, Sohar reveni lângă mama lui și îi spuse:

— E timpul...

— Așa-i, răspunse Djemma, și mai e timpul ca Hadjar să fie scos din mâinile acelor ghiauri... Trebuie să ajungă afară din închisoarea din Gabčs înainte de răsăritul soarelui... Mâine va fi prea târziu.

— Totul e pregătit, mamă, zise Sohar. Prietenii ne așteaptă. Cei din Gabčs au aranjat evadarea. Cei din Djerid îl vor însoți pe Hadjar și n-o să se lumineze bine de ziuă când ei au să fie deja departe în deșert.

— Iar eu împreună cu ei, declară Djemma, căci n-o să-mi părăsesc fiul...

— Iar eu împreună cu voi, adăugă Sohar. N-o să-mi părăsesc nici fratele, nici mama!

Djemma îl trase spre ea și-l strânse în brațe. Apoi, aranjându-și gluga burnuzului, trecu pragul.

Pe când se îndreptau spre Gabčs, Sohar mergea cu câțiva pași înaintea ei. În loc să urmeze liziera țărmlui, de-a lungul

dărei de ierburi marine lăsate de ultima maree pe nisip, se țineau pe lângă dune, sperând că vor fi astfel mai greu descoperiți pe traseul acela de un kilometru și jumătate. Acolo unde era oaza, arborii, aproape contopiți în întunericul din ce în ce mai gros, se zăreau destul de confuz. Nici o lumină nu străpungea bezna. În casele arabe, lipsite de ferestre, ziua pătrunde numai prin curțile interioare, iar odată cu lăsarea nopții nici o sclipire nu răzbate afară.

Totuși, un punct luminos nu întârzie să apară deasupra vag bănuitelor contururi ale orașului. Destul de intensă de altfel, raza trebuie să fi venit din partea mai înaltă a localității Gabés, poate de la minaretul vreunei moschei, poate de la castelul care o domina.

— Bastionul, zise el.

— Acolo-i, Sohar?

— Acolo... Acolo l-au închis, mamă!

Bătrâna se oprise. Părea că lumina aceea stabilise un fel de comunicare între ea și fiul ei. În mod precis, dacă nu de la celula unde era el închis, lumina provenea din fortul unde fusese dus Hadjar. De când temutul șef căzuse în mâinile soldaților francezi, Djemma nu-și mai văzuse fiul și n-avea să-l mai revadă nicicând, decât dacă, în aceeași noapte chiar, ar fi scăpat prin fugă de soarta pe care i-o rezerva justiția militară. Femeia era prin urmare ca imobilizată în locul acela și fu nevoie ca Sohar să-i spună de două ori:

— Haide, mamă, vino!

Își continuă drumul pe la poalele dunelor rotunjite spre oaza Gabés, ansamblu de târgușoare, de case, care constituie așezarea cea mai importantă de pe țărmul continental al Sirtei Mici. Sohar se îndreptă către partea numită de soldați Coquinvill³. O îngrămădire de colibe din lemn unde viețuiește o întregă populație de speculanți, de la care îi și vine numele, în bună măsură justificat. Târgușorul e situat aproape de intrarea în ued⁴, pe pâ râul ce șerpuiește capricios de-a

3. *Coquin*: ticălos, netrebnic. (fr.) (n.tr.)

4. *Ued*: vale secată, caracteristică deșerturilor din Africa de Nord, cu fundul acoperit de nisip și pietriș. (n.tr.)

curmezișul oazei, la umbra palmierilor. Acolo se înalță bastionul, sau Fort-Neuf, de unde Hadjar avea să iasă numai spre a fi transportat la închisoarea din Tunis. Din acest bastion sperau tovarășii lui, cu toate măsurile de prevedere luate, cu toate pregătirile de evadare făcute, să-l scoată chiar în noaptea aceea. Adunați într-o colibă din Coquinvill, îi așteptau pe Djemma și pe fiul ei. Dar era nevoie de maximă prudență și era mai bine să nu fie văzuți deloc prin apropierea târgușorului.

Și, de altfel, cu câtă neliniște se îndreptau privirile lor în direcția mării! Lucrul de care se temeau era sosirea, în aceeași seară chiar, a crucișătorului și transferarea prizonierului la bordul său, înainte ca evadarea să poată fi pusă în aplicare. Înceau să-și dea seama dacă nu cumva apărea în golful Sirtei Mici vreoa lumină albă, dacă nu se auzeau pufăiturile aburului, șuierăturile stridente ale sirenei, semnalând un vapor venit să ancoreze.

Încă nu se făcuse ora opt când Djemma și fiul ei ajunseră pe malul uedului. Doar zece minute, și aveau să fie la întâlnire.

În clipa în care cei doi se îndreptau spre malul drept, un bărbat pitit între cactușii râpei se ridică pe jumătate și pronunță numele:

— Sohar...?

— Tu ești, Ahmet?

— Da... Dar mama ta?

— E cu mine.

— Gata să te urmăim, zise Djemma.

— Ce noutăți? Întrebă Sohar.

— Niciuna., răspunse Ahmet.

— Tovarășii noștri sunt acolo?

— Vă așteaptă.

— Nimeni n-a atras atenția celor din bastion?

— Nimeni.

— Hadjar e gata?

— Da.

— Cum s-a luat legătura cu el?

— Prin Harrig, eliberat azi-dimineață, și care acum e împreună cu ceilalți...

— Să mergem, zise bătrâna.

Și urcară toți trei malul uedului.

Direcția urmată atunci nu le mai permitea să observe clădirea întunecată a bastionului prin frunzișul des. Oaza Gabčs nu e, într-adevăr, decât o vastă întindere de palmieri.

Ahmet n-avea cum să se rătăcească, mergea cu pași siguri. Mai întâi de toate trebuia să se traverseze Djara, care se întinde pe ambele maluri ale uedului. În această așezare, pe vremuri fortificată, care a fost succesiv cartagineză, romană, bizantină, arabă, se ține principalul târg din Gabčs. Era o oră când lumea încă nu se închisese în casă și poate că Djemma și fiul ei ar fi avut ceva dificultăți ca să treacă fără să atragă asupra lor atenția. E adevărat că ulițele oazelor tunisiene nu erau încă luminate cu electricitate și nici măcar cu gaz, încât, cu excepția câtorva cafenele, rămâneau scufundate într-o întunecime profundă.

Totuși, foarte prudent, extrem de circumspect, Ahmet nu înceta să-i spună lui Sohar că aici o măsură de precauție nu era în plus. Era foarte posibil ca mama prizonierului să fie cunoscută în Gabčs, unde prezența ei ar fi putut provoca dublarea vigilenței în jurul fortului. Evadarea mai presupunea încă destule greutăți, cu toate că fusese pregătită de multă vreme, și era important ca paznicii să nu fie deloc puși în gardă. Astfel că Ahmet alegea cu grijă drumurile care duceau în vecinătatea bastionului.

Cât privește partea centrală a oazei, ea continua să fie desul de animată în seara aceea. Era un sfârșit de duminică. Ultima zi a săptămânii este în general sărbătorită în toate orașele cu garnizoană, în Africa la fel ca în Europa. Soldații obțin învoiri, umplu cafenelele, nu se întorc decât târziu la cazarmă. Indigenii se alătură acestei animații, mai ales în cartierul speculanților, amestecându-se cu italienii și cu evreii. Larma se prelungește până la o oră înaintată din noapte.

Era posibil – așa cum s-a mai spus – ca Djemma să nu le fie necunoscută autorităților din Gabčs. În fond, după arestarea fiului său, ea s-a expus nu o singură dată primejdiei, aventurându-se în preajma bastionului. Își riscase, cu siguranță,

nu numai libertatea, ci poate chiar viața. Se știa ce influență avusese ea asupra lui Hadjar, acea influență a mamei, atât de puternică la neamul tuareg. N-o știau oare în stare, după ce-l împinsese la revoltă, să provoace o nouă răzvrătire, fie ca să elibereze prizonierul, fie să-l răzbune dacă tribunalul de război îl trimitea la moarte?... Firește, trebuia să te temi de faptul că toate triburile s-ar ridica la glasul ei, urmând-o pe calea războiului sfânt. Zadarnic se făcuseră încercări de a pune mâna pe ea. Zadarnic s-au înmulțit expedițiile prin această țară a mlaștinilor secate și a șoturilor. Protejată de devotamentul populației, Djemma scăpase până acum tuturor tentativelor întreprinse pentru capturarea mamei după cea a fiului!

Și totuși, iată că ea venise în inima acestei oaze unde o amenințau atâtea primejdii. Dorise să se alature celor pe care pregătirea evadării îi aduna atunci la Gabčs. Dacă Hadjar reușea să zădărnicească supravegherea gardienilor, dacă putea să biruie zidurile bastionului, atunci mama ar fi luat din nou, împreună cu el, drumul moscheii părăsite și, la un kilometru mai încolo, în desișul unei pădurici de palmieri, fugarul ar găsi caii anume pregătiți pentru a-l scoate din zonă. Asta însemna recăștigarea libertății și, cine știe, poate o nouă tentativă de răzvrătire contra dominației franceze.

Drumul fu străbătut în asemenea condiții. Din grupurile de francezi și de arabi pe care le întâlneau uneori, nimeni n-ar fi putut-o bănuși pe mama lui Hadjar sub burnuzul ce-o acoperea. De altfel, Ahmet se grăbea să-i avertizeze și toți trei se refugiau într-un colț întunecat, în spatele vreunei colibe singuratică, la adăpostul copacilor, reluându-și mersul după ce trecătorii se îndepărtau.

În sfârșit, nu mai erau decât la trei sau patru pași de locul întâlnirii, când un tuareg ce părea că-i pândește se repezi în fața lor.

Strada, sau mai curând drumeagul deviat spre bastion era pustiu în momentul acela și, urmându-l timp de câteva minute, mai trebuia doar să urci o îngustă ulicioară laterală ca să ajungi la coliba spre care se îndreptau Djemma și însoțitorii săi.